

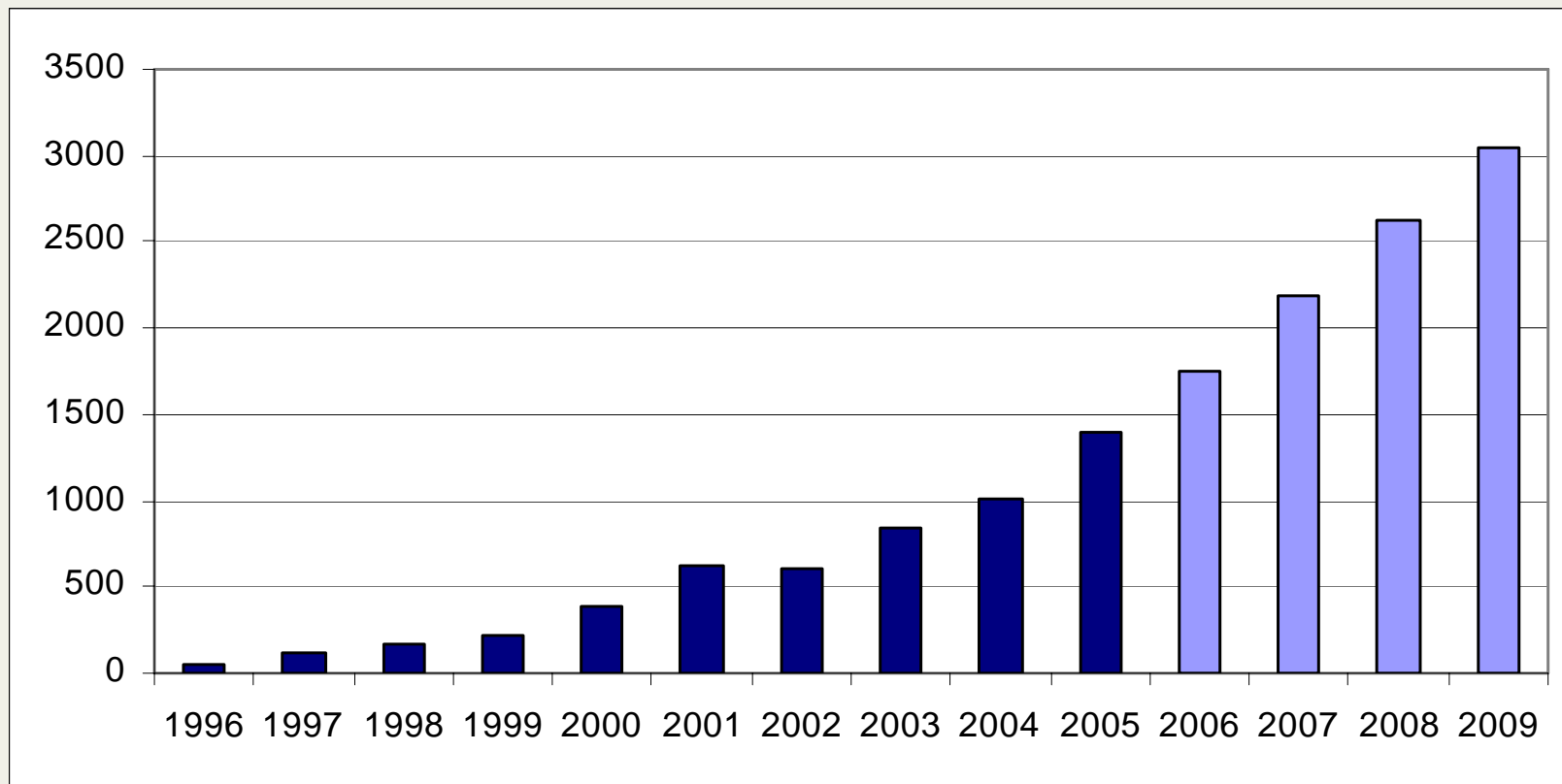
FINANSDEPARTEMENTET

Etikk i praksis - etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond - Utland

*Finansminister Kristin Halvorsen
Polyteknisk Forening, 30. januar 2007*

Statens pensjonsfond - Utland 1996–2009

Faktisk og anslått verdi (mrd kr)

Source: Ministry of Finance, NB07

Etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland

Kort tilbakeblikk:

- Forslag om etiske retningslinjer i 1999
- Offentlig utvalg oppnevnt i 2002 (ledet av professor Hans Petter Graver), rapport avlevert i juni 2003
- Etiske retningslinjer innført i november 2004 – med bred politisk enighet
  - Etikkrådet etablert samtidig

To etiske forpliktelser for fondet

- Framtidige generasjoner skal få en rimelig andel av petroleumsformuen
  - Oppnå god avkastning
- Respektere grunnleggende rettigheter hos parter som berøres av investeringene
  - Utøve eierskap
  - Ikke investere hvis uakseptabel risiko for å medvirke til grove etiske normbrudd

Eierskapsutøvelse

- Det overordnede målet for eierskapsutøvelsen er å ivareta fondets langsiktige finansielle interesser
- Fondets lange tidshorisont og bredde gjør at fondet vil være tjent med at selskaper respekterer grunnleggende etiske normer
- Norges Banks prinsipper for eierskapsutøvelse er basert på OECDs retningslinjer for eierskapsutøvelse og multinasjonale selskaper og FNs Global Compact
- Dialog med selskapene
- Avgi årlig rapport til Finansdepartementet

Negativ filtrering og uttrekk

- Negativ filtrering
  - Våpen som ved normal anvendelse, bryter med grunnleggende humanitære prinsipper (forbudte våpen samt klase- og atomvåpen)
- Uttrekk
  - Grove brudd på grunnleggende etiske normer (menneskerettigheter inkl barnearbeid, korrupsjon, miljø)
  - Fremoverskuende vurdering
- Det er blitt trukket ut 20 selskaper fra fondet
  - 7 involvert i produksjon av klasevåpen
  - 9 involvert i produksjon av kjernevåpen
  - 1 involvert i produksjon av antipersonellminer
  - 3 pga grovt uetisk atferd
- Finansdepartementet beslutter å utelukke selskaper basert på råd fra Etikkrådet

Eierskapsutøvelse vs. uttrekk

- Uttrekk bare ved normbrudd av en alvorlig, systematisk eller grov karakter ("verstinger")
- Eierskapsutøvelse med en tydelig etisk profil
- Vekselvirkninger/dilemmaer i virkemiddelbruken

Vi stiller høye kvalitetskrav til prosessen

- Statens eierrolle forplikter
- Mandat fra folket ("overlappende konsensus")
- Krav til etterrettelighet
- Grundig saksbehandling
- Effektiv virkemiddelbruk
- Konsistens

Erfaringer etter to år med etiske retningslinjer

- Vi er på rett spor
- Evalueringsprosess begynner om et års tid
- Etikkrådets tilrådinger om uttrekk bygger på grundige forarbeider
- Norges Bank er kommet godt i gang med eierskapsutøvelsen

Hvorfor er det viktig med etiske retningslinjer?

- Stort fond – stort ansvar
- Gjensidig inspirasjon
- Etikk blir en integrert del av fondsforvaltningen